Nieuwsbrief
NATIONAAL SLEEPVAART MUSEUM MAASSLUIS
GEREGISTREERD MUSEUM

Van de voorzitter

Beste lezers,

In deze editie herdenken wij de heer A. de Jong, vrijwilliger en voormalig penningmeester van het Museum en ook Kapitein Leen Westdijk ex L.Smit & Co, schrijver van het boek over de sleepboot “Thames” in de tweede wereldoorlog.

Sinds de vorige uitgave van deze nieuwsbrief hebben we heel wat nieuwe modellen kunnen toevoegen aan onze collectie.

Het Allemansend hebben we afgelopen december met veel plezier gevierd bij Monsieur Paul. Het is vele aanwezigen opgevallen dat bij onze vrijwilligers echt goede zangers zijn, die zo in het lokale koor kunnen meedoen.

We blikken terug op de wisseltentoonstellingen van vorig jaar. Uit de reacties uit het gastenboek blijkt hoe zeer het Nationaal Sleepvaart Museum wordt gewaardeerd.

Om het aantal donateurs (of sponsoren) te kunnen verhogen vraag ik u om met ons mee te denken en gebruik te maken van uw netwerk (ook binnen de naaste familie) om deze binnen te halen.

Ik wens u veel leesplezier en onze vrijwilligers heten u van harte welkom bij de bijzondere tentoonstelling ‘van Jagen tot Onbemand’.

Karel Kaffa, voorzitter

Video recorder voor digitaliseren banden NSM

De laatste tijd heeft het Nationaal Sleepvaart Museum van verschillende donateurs videobanden ontvangen. Daar zitten interessante beelden uit binnen- en buitenland bij. Op beeld staan de werkzaamheden van veel toen nieuwe sleepboten en bevoorradingsschepen, die inmiddels ook verleden tijd zijn of wiens tweede leven zich buiten het blikveld van Nederlanders afspeelt. Ook zijn er videobanden bij van de vele installatie-projecten uitgevoerd door onze sponsoren. En natuurlijk de uitstapjes tijdens het passagieren, toen iedereen nog jong was! Helaas heeft het Sleepvaartmuseum geen goede video recorder om de banden in de best haalbare kwaliteit af te spelen. Daarom zoeken wij een goede S-VHS hifi stereo video recorder. De computer en software voor het digitaliseren hebben wij al. Helemaal mooi zou het zijn wanneer wij een professionele S video recorder kunnen vinden. Voor het digitaliseren hebben wij een nieuwe vrijwilliger, Hans Kieboom, bereid gevonden die deze taak graag op zich neemt. Voor de gulle gever hebben wij drie jaarkaarten voor het museum beschikbaar. Wanneer u er een heeft of vragen heeft kunt een berichtje sturen naar info@nationaalsleepvaartmuseum.nl.

Herinnering

0nder grote belangstelling namen wij op zaterdag 9 december 2017 afscheid van ARIE DE JONG.

De crematieplechtigheid vond plaats in het crematorium “De Dijk” aan de Hooge Zeedijk te Maassluis. Arie, een lieve man, geweldige vader, fijne schoonvader en trotse opa, overleed op 2 december, nadat hij bewust afscheid had genomen van zijn vrouw Hennie en zijn directe familieleden.

Kiezen voor een crematorium of begraafplaats zijn dingen waar iedereen mee te maken krijgt.
Maar deze plek gaf uitzicht op het Scheur en daardoor werden de aanwezigen met het water geconfronteerd en werden zodoende op een speciale manier bij Arie bepaald.

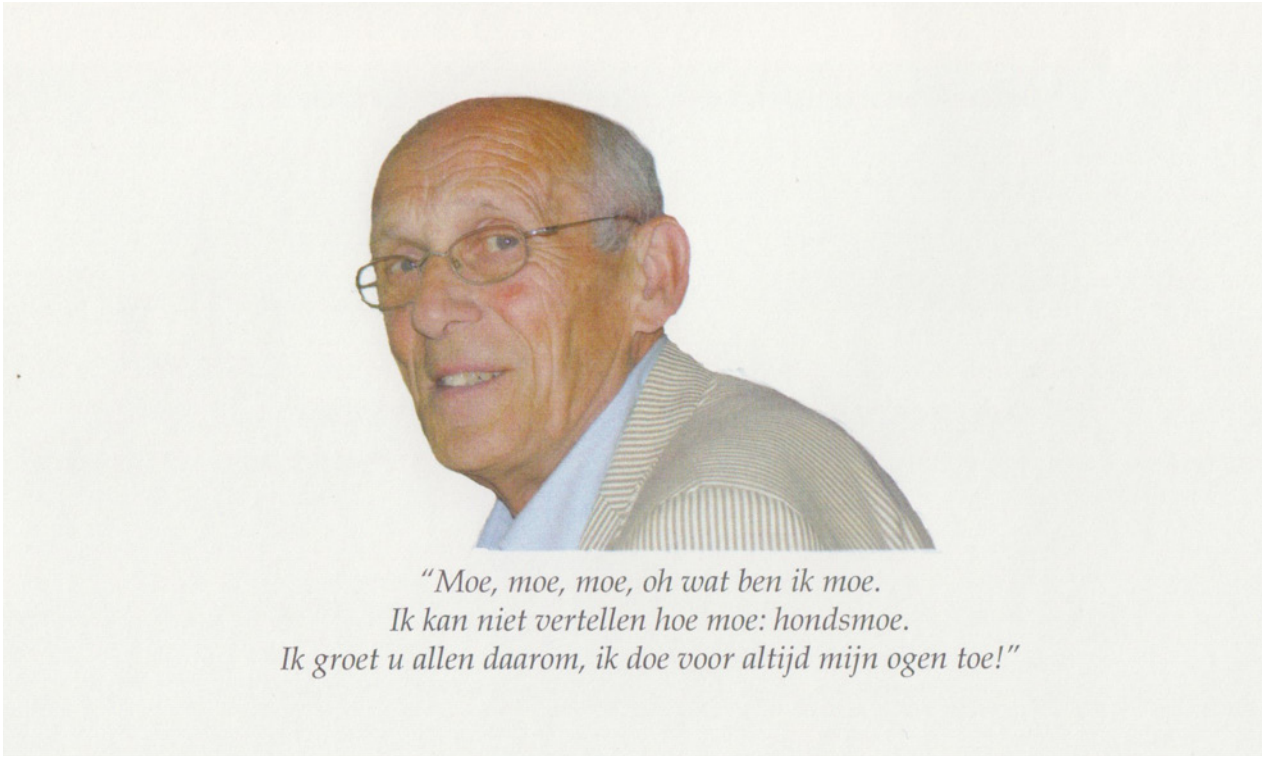
Ik leerde Arie kennen als penningmeester van de Stichting Nationaal Sleepvaart Museum te Maassluis. Arie was werkzaam bij Smit Internationale en was van het begin af nauw betrokken bij de oprichting van het sleepvaartmuseum. Op 22 mei 1980 trad hij toe tot het bestuur van de Stichting en vervulde de functie van penningmeester. De oud-directeur van Smit Internationale de heer P.E.E. Kleyn van Willigen vond Arie een geschikte persoon daarvoor.

Arie was een soort schatbewaarder van de financiën en heeft dat tot ieders tevredenheid tot 31 december 2005 gedaan. Gedurende 25 jaar was hij als penningmeester een buitengewoon belangrijk en sturend bestuurslid en voor deze inzet werd hij op 25 september 2005 tijdens een feestelijke bijeenkomst benoemd tot erelid van het Nationaal Sleepvaart Museum. Tevens was hij drager van de Eremedaille in goud van de Orde van Oranje-Nassau. Arie droeg er aan bij dat het museum een volwassen museum werd. Zo nam hij ondermeer deel aan de financiële commissie “Uitbreiding Huisvesting Nationaal Sleepvaartmuseum”.
Arie hield in het begin de financiën met papier en potlood bij en hij deed dat consciëntieus, maar later toen de automatisering om de hoek kwam kijken deed hij dat met een Davilex-boekhoudprogramma. Daarna bleef hij de automatisering nauwgezet volgen en vond twee goede kennissen van hem bereid om de taak van de verdere automatisering op zich te nemen.

Nadat hij zijn functie als penningmeester had neergelegd is hij tot het laatste moment betrokken gebleven bij het indienen van de BTW gegevens aan de belastingen en deed dit altijd in gezamenlijk overleg met de huidige penningmeester.

Wij zullen ons Arie altijd blijven herinneren als een vriendelijke sleepvaartman en vermelden dan ook van harte de afsluiting op de rouwkaart “Afscheid nemen betekent de geboorte van een herinnering”.

29 januari 2018 - Paul Alers

Nieuwe Sleepbootmodellen

Voor de nieuwe tentoonstelling “van Jagen naar Onbemand” heeft het Museum een mooi model van de EDDY-tug TELSTAR (Iskes) te leen gekregen van de Holland Ship Electronic uit Rotterdam.
Tevens kregen we via Multraship uit Terneuzen het model van de NOVATUG te leen.
Wij zijn beide firma’s zeer erkentelijk dat zij deze modellen voor deze expositie wilde afstaan.
Afgelopen maanden kreeg het Museum weer enkele fraaie modellen aangeboden. Van de familie van Wieringen uit Spijkenisse kregen we modellen van de Feijenoord, Achilles en Furie. Van het STC Rotterdam kregen we een model van de Taklift 4.

In Memoriam kapitein Leendert Westdijk

In zijn huis in Roundrock (Texas USA) is op 27 december 2017 Leendert Westdijk overleden in de leeftijd van 90 jaar.
In 1948 trad hij als koksmaat op de Thames in dienst van de toenmalige L. Smit & Co's Internationale Sleepdienst. Na de benodigde vaartijd doorliep hij de Zeevaartschool in Rotterdam en al in 1956, op 29 jarige leeftijd, werd hij gezagvoerder op de Ebro, destijds de laatste stoomsleepboot van Smit.
Hij voer onder een gelukkig gesternte: op de eerste reis startte hij de hulpverlening aan de Duitse vrachtvaarder Helga Bolten. In het contactblad De Sleeptros liet hij een ander talent zien, hij schreef aantrekkelijke verhalen over zijn (sleep)reizen.

Leen gold binnen de organisatie als de gentleman captain, wat hem zeker tot voordeel strekte in zijn verdere loopbaan. In 1972 verliet hij de zee en werd 'marine superintendant' bij Smit (Americas) Inc. in New York. Hij maakte deze overstap met zijn vrouw Trudy en hun drie dochters. Vanuit de nieuwe basis diende Leen de belangen van Smit als maritiem- en bergingsexpert voor de USA en het Caribisch gebied.
Dit werk heeft hij tot zijn pensionering in 1987 gedaan. Maar zijn werkterrein was groter en bij tijd en wijle was hij ook in Europa actief. In de zomer van 1976 was hij towmaster bij het verslepen van het ANDOC boorplatform van de Maasvlakte naar Noorwegen.
Kort na 1987 verhuisden Leen en zijn vrouw naar Austin (Texas) waar hij zijn eigen maritieme consultancy begon onder de naam Union Marine Inc.

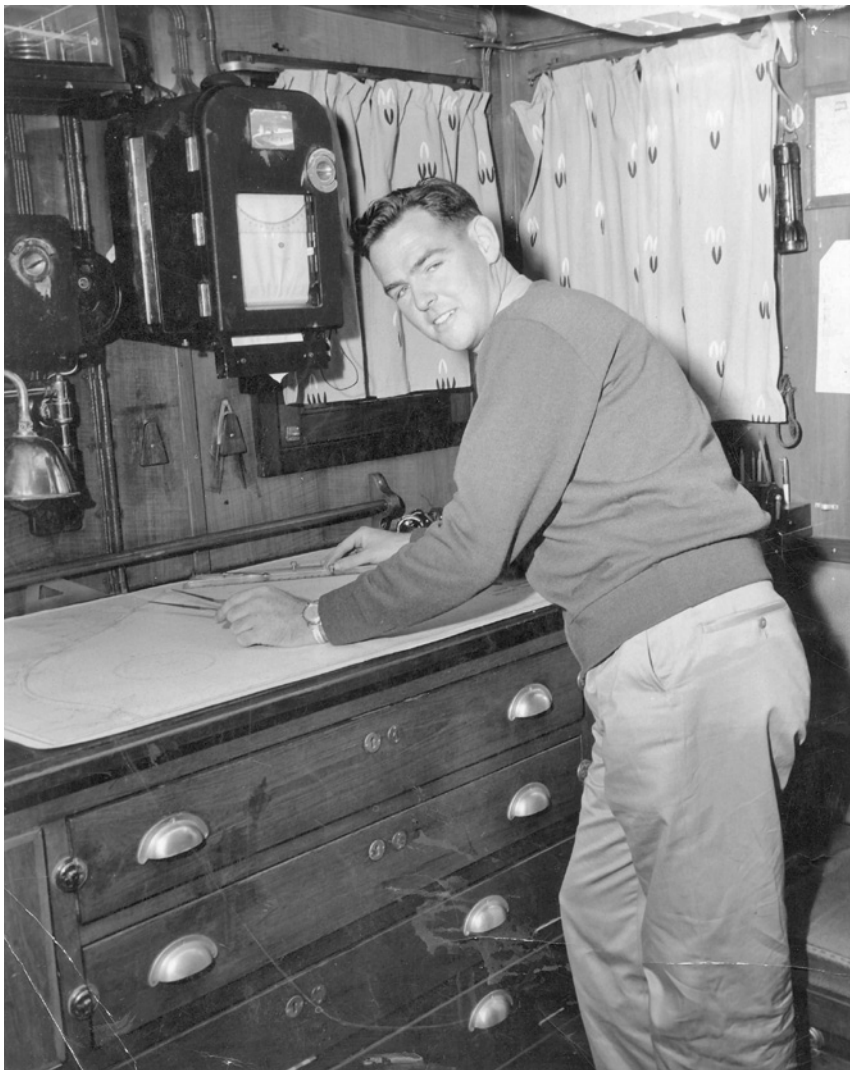
Leen Westdijk stond binnen de Smit-organisatie bekend als Leen Junior omdat zijn vader eveneens als kapitein bij Smit heeft gevaren. Senior was in de oorlogsjaren eerste stuurman op de Thames onder kapitein Barend 't Hart. Na vijf jaar deel te hebben uitgemaakt van de geallieerde strijdkrachten, kwam de Thames in juli 1945 terug in Nederland.

Omdat zijn vader over die oorlogsjaren weinig had verteld, is Leen Junior de geschiedenis van die vijf jaren gaan uitzoeken in Engelse en Nederlandse archieven, met ondersteuning van het Sleepvaart-museum. Een andere bron van informatie was het dagboek van meester Kees Flikweert, de eerste machinist van de Thames. Het resultaat was een lijvig document dat de basis vormde voor het boek De zeesleper Thames in de Tweede Wereldoorlog. Bij de presentatie van het boek in het Sleepvaart-museum in april 2013 was Leen vanwege afnemende gezondheid niet aanwezig, maar wel waren er zijn dochters Annelies, Carla en Beth.

Leen Westdijk was een sympathiek man met een grote relatiekring, zowel in Nederland als overzee. Met zijn overlijden hebben velen van ons een gerespecteerd mens en een goede vriend verloren.

Pieter Spits

Pieter Smit is de eindredacteur van het boek De Thames in WW II

Voor de nieuwe wisseltentoonstelling heeft het Nationaal Sleepvaart Museum een fraai model van een bijzondere sleepboot in bruikleen gekregen. Het gaat om de Telstar die in dienst is bij Iskes Towage in IJmuiden.
Het origineel is een hybride EDDY tug. EDDY staat voor Efficient Double-ended DYnamic. Twee roerpropellors op de lengte as geven de sleepboot een ongeëvenaarde manoeuvreerbaarheid waardoor hij even gemakkelijk achteruit vaart als vooruit. De stuurhut is er speciaal op ingericht. Wanneer niet de volle trekkracht nodig is vaart de sleepboot dieselelektrisch. Wanneer de volle 75 ton bollard pull nodig is, worden twee dieselmotoren die de schroeven direct aandrijven bijgezet. Op de foto wordt het Telstar model ceremonieel overhandigd aan Hans de Klerk van het Sleepvaart Museum door André Brand van Holland Ship Electric te Rotterdam die de innovatieve sleepboot mede heeft ontworpen. De Telstar past goed in de huidige wisseltentoonstelling ‘van Jagen naar Onbemand’ als een van de meest recente toevoegingen van hoe mensen met grote inventiviteit zich inzetten om drijvende objecten zo efficiënt mogelijk voort te slepen.

Van Jagen tot Onbemand

Op 2 december is de nieuwste wisseltentoonstelling ‘van Jagen tot Onbemand’ feestelijk geopend.
De opening werd verricht door de heer Gaby Steentjes, Senior Project Manager van het Maritiem Research Instituut Nederland (Marin) en nauw betrokken bij het onderzoek naar autonome schepen. De tentoonstelling eindigt met de ontwikkeling richting autonome schepen (zonder beïnvloeding van de mens) en illustreert dit met diverse foto’s. In zijn openingswoord ging de heer Steentjes dieper op het onderwerp in. Dat de mens volledig van boord verdwijnt, verwacht hij niet ook al zou het technisch op den duur kunnen. Hij verwacht eerder dat een machinist aan boord overbodig wordt vanwege de betrouwbaarheid van machines en monitoring op afstand. >>>>

Autonoom varen, of misschien beter, verregaand geautomatiseerde besturing en routering zullen volgens hem een grote bijdrage aan de veiligheid op zee gaan leveren. Ongelukken gebeuren immers vaak genoeg door menselijke falen. Als voorbeeld gaf hij de aanvaring in 2015 tussen de Flinterstar en de LNG tanker Al Oraiq. In het kader van het onderzoek door de Veiligheidsraad (opvolger van de Raad voor de Scheepvaart) is door het Marin een animatie gemaakt van deze aanvaring met behulp van radar plotten en spraakopnames op de brug. Hoewel de navigatie apparatuur op beide schepen een mogelijke aanvaring aangaf, werd er pas (te) laat ingegrepen. Een autonoom systeem had volgens Gay Steentjes de aanvaring absoluut kunnen voorkomen. De animatie sprak de zeevarenden onder het publiek zeer tot de verbeelding.

Na de openingswoorden ging het gezelschap naar het Sleepvaart Museum waar de opening officieel met het luiden van de scheepsbel werd verricht. Daarna was het een gezellig samenzijn ook omdat het bleek dat Gaby Steentjes verschillende mensen van het Sleepvaartmuseum nog van school bleek te kennen.
De eerste reacties over de tentoonstelling waren zeer positief.

Tentoonstellingen 2017

In 2017 waren drie wissel-tentoonstellingen te zien. Tot 12 maart kon men '100 jaar Furie' bezoeken. Deze tentoonstelling trok een groter aantal bezoekers dan gemiddeld.

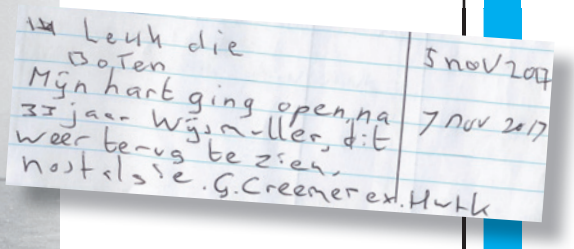
De tweede tentoonstelling in 2017 droeg de naam 'Sleepboten op Station'. Weliswaar een bekend thema maar omdat bij de invulling speciaal aandacht werd gegeven aan de achtergronden en hoe het Lloyd's Open Form (No Cure - No Pay) arbitrage-systeem werkt, ook voor de bemanning in de vorm van een bergingsbonus, gaf de tentoonstelling een extra dimensie aan het spectaculaire bergen van in nood verkerende schepen op zee.

4 oktober 1980: De Furie stookt fors op bij eerste vaart onder eigen stoom na de grote restauratie. Aan het roer staat Kapitein Jan Wandelaar (Hugo Metsers) onder toeziend oog van Kapitein Dirk Strijbos).

Tot slot opende op 2 december de nieuwste wisseltentoonstelling 'van Jagen naar Onbemand' waarin de ontwikkelingen van eeuwen slepen onder de loep wordt genomen. Het bleek een moeilijke opgave om alle ontwikkelingen, hoe summier ook, aan bod te laten komen.
De titel van de tentoonstelling duidt erop dat als rode draad in het verhaal van de tentoonstelling de mens is gekozen. Niet in de laatste plaats omdat de jongste ontwikkelingen gaan in de richting van onbemande (sleep)boten terwijl eeuwen lang de mens absoluut een essentiële rol speelde bij het voorttrekken, de manoeuvres met zeilschepen, het voeden van de ketel met kolen en het op de hand binnenhalen van een zware manilla sleeptros. Met het stijgen van de motorvermogens, mechanisering en automatisering, veranderde veel aan de aard van het werk. Veel nog niet eerder tentoongestelde foto's zijn nu te zien.
Aan het eind van de tentoonstelling wordt een blik gegund in de richting van een bemanningsloze toekomst… Of toch niet?

Uit het gastenboek haalden we de volgende citaten.

Leuk die
boten
Mijn hart ging open na
33 jaar wijmuller, dit
weer terug te zien.
Nostalgie. G. Creemer ex. Hulk
5 nov 2017
7 nov 2017

Een kleinere stoomsleepboot sleept op 4 manilla trossen een aantal Vlaardinger loggers naar zee. Bij weinig of verkeerde wind waren de zeilschepen zo sneller op open zee. Op de achtergrond de (later gesloopte) watertoren van Maassluis.

Nieuwe promotiefilm voor Stichting Sleepboothaven Maassluis

De nieuwe promotiefilm voor Stichting Sleepboothaven Maassluis, waar in de vorige nieuwsbrief al melding van werd gemaakt, is op 21 september tijdens een bijzondere avond van de Historische Vereniging Maassluis in de Koningshof in première gegaan. De avond was zeer goed bezocht.

Van alle deelnemende schepen en het Nationaal Sleepvaart Museum werd een vertegenwoordiger door een scherpe spreekstalmeester aan de tand gevoeld over hun schip en waarom juist die zo bijzonder was. Voor het museum was die unieke eigenschap niet moeilijk te vinden. Ze drijft niet en dat heeft zijn voordelen en ze draagt al het moois van alle nationale sleepboten onder haar hart.

Na deze rondgang kwam de promotiefilm zelf aan bod.
Na afloop klonk een lang en waarderend applaus.
Het Sleepvaart Museum en in het bijzonder onze penning-meester, die voor de film weer even in zijn huid als marconist van de Zwarte Zee kroop, gaf in Morse nog eens aan dat iedereen in het Sleepvaart Museum welkom is om Hollands Glorie nader te leren kennen.

De film is via de site van het Nationaal Sleepvaart Museum te zien.

Vervanging hete lucht verwarming

De hoogbejaarde hete lucht verwarmingsketel is vervangen.

Een bijzondere klus voor de installateur want deze ketel bevindt zich helemaal boven in ons museum dat alleen door een luik in de expositie-ruimte via een verticaal geplaatste ladder is te bereiken. Dus ook het materiaal en de nodige gereedschappen. Dezelfde route heeft fotograaf Cees Dubbeld (onze beste klauteraar) afgelegd om het hiernaast staande plaatje te kunnen schieten.

Zowel de installateur als de fotograaf worden hartelijk bedankt voor hun vakkundige inzet!

De nieuwe ketel is een stuk zuiniger en verwarmt het museum veel gelijkmatiger.

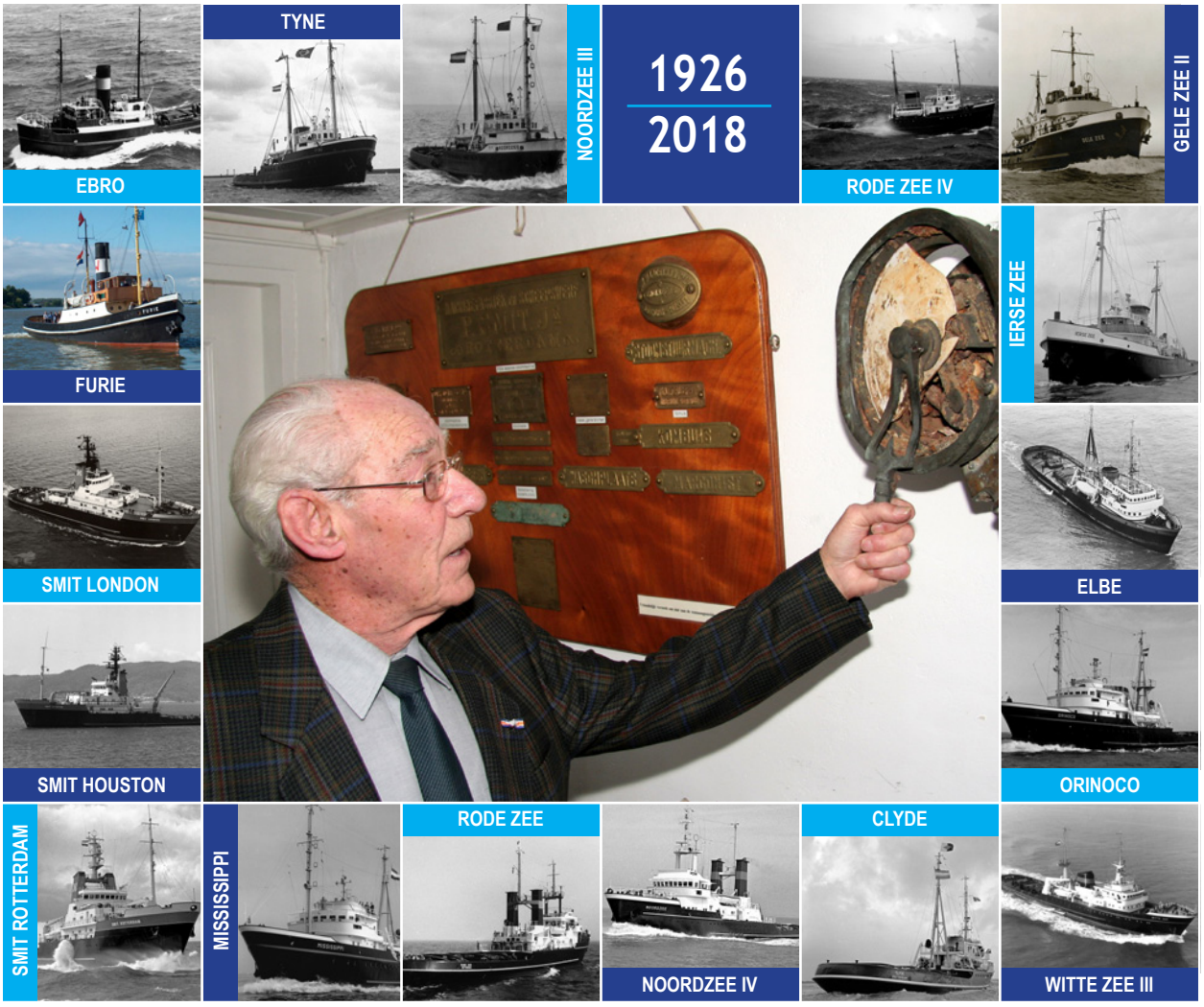
Kapitein Jan Bruins op 92 jarige leeftijd overleden

Op 26 februari 2018 is kapitein Jan Bruins op 92 jarige leeftijd overleden. Als Nationaal Sleepvaart Museum wilden wij toch hierbij even stilstaan. Volgens onze archieven was Jan Bruins de laatste kapitein die nog op stoom heeft gevaren als gezagvoerder. Dat was op de Ebro. Zijn laatste sleepboot was de Smit Rotterdam. Zijn laatste sleepboot was met 22.000 ipk niet minder dan 40 keer zo sterk als zijn eerste. In de uitspraak van de Raad van de Scheepvaart naar aanleiding van het stranden van de Ebro staat te lezen dat hem geen verwijten viel te maken. “Veeleer wil de raad zijn voldoening uitspreken over de houding en het gedrag van de betrokkene (J. Bruins red.) en zijn bemanning bij deze ramp, welke getuigen van vastberadenheid en ware zeemanschap”.

Bij zijn afscheid stond in de ‘Sleeptros’ van juli 1984 te lezen: “Kapitein Bruins trad in 1946 in dienst. Hoewel hij uit een schippersgezin kwam moest hij bij Smit ‘voor de mast’ beginnen. Door ijverig studeren wist hij de diploma’s SIII en S.G.S. te behalen. In 1955 werd hij tot gezagvoerder op de Ebro bevorderd. Deze sleper liep in 1958 door een ongelukkige samenloop van omstandigheden vast op de Banjaardsbank maar door het vastberaden optreden van Kapitein Bruins, kwam de hele bemanning heelhuids van boord. Kapitein Bruins wist in zijn loopbaan zelfs tot de televisie door te dringen. Hij maakte zijn debuut in een programma van Willem Duys over de berging van de Pacific Glory. Vooral in de laatste 10 jaren heeft kapitein Bruins zware reizen gemaakt zoals die met de Blue Water III rond Kaap Hoorn en het terugbrengen van het gestrande Moermansk dok van Kirkeness naar Stord.”

Na zijn pensionering heeft Kapitein Bruins tot genoegen van de bemanning van de Furie zijn kennis en kunde nogmaals op een nieuwe generatie overgebracht.

Op de foto zien we Kapitein Bruins bij de telegraaf van de Ebro bij de opening van de tentoonstelling over de berging van deze stoomsleepboot. Op de kleine foto’s chronologisch de sleepboten waarop Kapitein Bruins voor het eerst kapitein is geweest.

Allemansend, 15 december 2017

Het is een goede traditie binnen onze Stichting dat wij de vrijwilligers (allen onbezoldigd) op een passende manier koesteren en onze waardering nu en dan feestelijk tot uitdrukking brengen.
Dat resulteert jaarlijks in onze zgn. Allemansavond (de 3de vrijdagavond in december) waarvoor wij onze vrijwilligers met hun partner uitnodigen voor een sfeervolle bijeenkomst met altijd ook een mooi en feestelijk buffet.

Zo ook dit jaar en daarvoor moest natuurlijk eerst ons probleem van huisvesting - voor zo'n groot gezelschap - worden opgelost. Jaren waren wij te gast in de unieke 'Kuiperij' (uit 1665) dat helaas door de huidige eigenaar (Vereniging Hendrick de Keyser) niet meer beschikbaar wordt gesteld.
We hadden dit jaar een zeer goede en gelukkige keus, namelijk een thuiswedstrijd bij onze vaste cateraar Monsieur Paul, zijnde Bert Spek. In zijn pand waren wij met onze bijna zeventig gasten van harte en zeer gastvrij welkom zodat er een juiste sfeer ontstond waarin onze vrijwilligers zich inderdaad gewaardeerd voelden en… dat aan hun partner konden laten blijken.

Een wel erg gezellig hoogtepunt was de maritieme accordeoniste Yvonne en zij zorgde ervoor dat er uit volle borst werd meegezongen.
Kortom het was weer een avond, waarin een ieder blij was onderdeel uit te maken van het Nationaal Sleepvaartmuseum.

Toezending NSM Nieuwsbrief per e-mail
Wilt u toezending per e-mail van de nieuwsbrief, dan kunt u zich hiervoor opgeven onder vermelding van uw e-mailadres via info@nationaalsleepvaartmuseum.nl.

Nationaal Sleepvaart Museum

Hoogstraat 1 - 3, 3142 EA Maassluis
tel.: (010) 5912474

info@nationaalsleepvaartmuseum.nl
www.nationaalsleepvaartmuseum.nl
F: NationaalSleepvaartMuseum
t: @Sleepvaartmuseu
IBAN: NL22 INGB 0004 1617 00

Openingstijden:
zie onze website.

Gesloten:
maandag, Oude- en Nieuwjaarsdag,
1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en
tijdens het wisselen van tentoonstellingen
(zie info website).